

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра педагогіки

ЗАТВЕРДЖЕНО

Факультет гуманітарно-педагогічний

«18» червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МОДЕЛЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦЯ**

ГФЛУЗЬ ЗНАНЬ: А ОСВІТА

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ: А1 ОСВІТНІ НАУКИ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА: ОСВІТНІ, ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

ФАКУЛЬТЕТ: ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ

РОЗРОБНИК: доцент кафедри педагогіки, кандидат педагогічних наук
Єресько Олег Вікторович.

Київ – 2026

Опис навчальної дисципліни Моделювання професійної діяльності фахівця

Дисципліна Моделювання професійної діяльності фахівця належить до обов'язкових дисциплін циклу спеціальної (фахової) підготовки. Зазначена дисципліна покликана сприяти оволодінню здобувачами освіти фундаментальними систематизованими знаннями з методології моделювання як методу наукових досліджень та з людської діяльності як важливої форми індивідуального і суспільного буття; засвоєнню системи понять із моделювання, діяльності та її логіки, вироблення та вдосконалення техніки моделювання; опануванню вміннями узагальнювати, систематизувати та критично оцінювати існуючі моделі професійної діяльності фахівців, можливості їх використання в навчальному процесі; формуванню вміння розробляти моделі професійної діяльності фахівця та обґрунтовувати зміст його професійної підготовки.

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Третій (освітньо-науковий)	
Галузь знань	А Освіта	
Спеціальність	А 1 Освітні науки	
Освітньо-наукова програма	Освітні, педагогічні науки	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проєкт (робота)	Не передбачено	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	1	2
Лекційні заняття	30	8
Практичні, семінарські заняття	30	8
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	60	104
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою освітнього компонента Моделювання професійної діяльності фахівця є надання здобувачам освіти систематизованих знань із теоретичних засад моделювання та

використання його результатів при проектуванні змісту професійної підготовки, організації та реалізації освітнього процесу.

Набуття компетентностей

Інтегральна компетентність:

Здатність генерувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі освіти (насамперед аграрної освіти) у процесі дослідницько-інноваційної та професійної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 06. Здатність критично осмислювати події та явища наукового життя для формування власної світоглядної позиції.

ЗК 07. Здатність дотримуватися наукової етики, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності та в аграрній освіті і виробництві.

ЗК 09. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології у науково-дослідницькій діяльності та у аграрній освіті і виробництві для наукового обґрунтування і підтвердження/спростування наукових гіпотез та створення нових знань.

Фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК 03. Здатність виявляти й інтерпретувати актуальні проблеми аграрної освіти і педагогіки, пропонувати оптимальні шляхи їх вирішення, генерувати нові ідеї.

СК 04. Здатність аналізувати результати педагогічних досліджень, можливості їх впровадження у сферу аграрної освіти, окреслювати напрями подальших наукових розвідок.

СК 06. Здатність застосовувати сучасні досягнення в освіті та до цілісного розуміння основних тенденцій та закономірностей екологічного виховання, біономічних процесів, педагогічного процесу на різних етапах історичного розвитку педагогіки, аналізувати та порівнювати педагогічні проблеми, дотримуючись принципу зв'язку теорії з практикою.

СК11. Здатність вибудовувати студентоцентровану взаємодію, доброзичливий психологічний клімат та позитивні міжособистісні взаємини зі здобувачами вищої освіти.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 01. Оперувати концепціями та методологічними підходами, філософськими теоріями, проблемами з розвитку суспільства та аграрної освіти з урахуванням міжпредметних зв'язків.

ПРН 04. Оперувати різними методами і засобами дослідницької діяльності педагога; аналізувати та застосовувати концептуальні моделі, науковий доробок вітчизняних та зарубіжних вчених, фундаментальні постулати та теорії екологічного виховання, новітні підходи до педагогічних досліджень та функціонування біономічних процесів; володіти способами збору, систематизації та обробки інформації, інтерпретації отриманих результатів, вивчення та творче застосування педагогічної спадщини і досвіду роботи педагогів-новаторів, уміннями робити висновки.

ПРН 06. Застосовувати способи реалізації необхідних видів педагогічної діяльності, оцінки та самооцінки власних результатів у розв'язанні професійних задач, реалізовувати стратегії дослідницького самовдосконалення та обирати засоби саморозвитку.

ПРН10. Дотримуватися основних засад академічної доброчесності, професійної етики та корпоративної культури у науковій та педагогічній діяльності.

ПРН16. Володіти навичками вдосконалення власної професійно-комунікативної культури та створення освітнього простору з розвитку наскрізних (soft skills) умінь у здобувачів освіти.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р		л	п	с.р
Модуль 1. Становлення фахівця. Основні підходи до моделювання професійної діяльності								
Тема 1. Зміст і завдання курсу. Значення моделювання в наукових дослідженнях і його роль у професійній діяльності фахівців	8	2	2	4	16	1	1	14
Тема 2. Теоретичні основи моделювання. Моделювання як метод наукових досліджень	8	2	2	4				
Тема 3. Застосування моделювання в професійній діяльності	8	2	2	4	16	1	1	14
Тема 4. Феномен людської діяльності.	8	2	2	4				
Тема 5. Людина як суб'єкт праці. Структура особистості	8	2	2	4	16	1	1	14
Тема 6. Розвиток людини як суб'єкта праці	8	2	2	4				
Тема 7. Формування професійних знань, умінь, навичок.	8	2	2	4	16	1	1	14
Тема 8. Діагностика здібностей і прогнозування успішності діяльності фахівця	8	2	2	4				
Разом за змістовим модулем 1	64	16	16	32	64	4	4	56
Модуль 2. Моделі соціальної та професійної діяльності фахівця								
Тема 9. Структура моделі діяльності фахівця. Професійна та соціальна складові.	8	2	2	4	8	1	1	6
Тема 10. Соціальна	8	2	2	4	16	1	1	

діяльність та соціальна компетентність фахівця.								
Тема 11. Модель соціальної діяльності фахівця. Основні підходи до її розроблення	8	2	2	4				
Тема 12. Компетентнісний підхід до моделювання професійної діяльності викладача закладу вищої освіти	8	2	2	4	16	1	1	14
Тема 13. Модель керівника: професійна та соціальна складові	8	2	2	4				
Тема 14. Значення мотивації у професійній діяльності.	8	2	2	4	16	1	1	14
Тема 15. Професійна придатність. Професіоналізм	8	2	2	4				
Разом за змістовим модулем 2	56	14	14	28	56	4	4	48
Усього годин	90	30	30	60	90	8	8	104

3.Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Зміст і завдання курсу. Сфери застосування моделювання	2
2	Теоретичні основи моделювання. Моделювання у наукових дослідженнях	2
3	Моделювання у професійній діяльності	2
4	Феномен людської діяльності	2
5	Людина як суб'єкт праці	2
6	Етапи розвитку професіонала	2
7	Формування професійних знань, умінь, навичок	2
8	Діагностика здібностей і прогнозування успішності фахівця	2
9	Професійна та соціальна складові діяльності фахівця	2
10	Соціальна діяльність фахівця	2
11	Основні підходи до розроблення соціальної моделі фахівця	2
12	Професійна та соціальна складові моделі керівника	2
13	Моделювання професійної складової викладача закладу вищої освіти	2
14	Значення мотивації у професійній діяльності	2
15	Професійна придатність. Професіоналізм	2
Разом:		30

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

1	Основні підходи до моделювання об'єктів і процесів	2
2	Моделювання в наукових дослідженнях	2
3	Моделювання у професійній діяльності	2
4	Праця як креативний, розвивальний процес у житті людини	2
5	Працездатність людини. Основні функціональні стани організму в процесі діяльності	2
6	Основні етапи становлення фахівця	2
7	Основні підходи до формування професійних знань, умінь, навичок	2
8	Діагностика здібностей людини	2
9	Загальна структура професійної діяльності фахівця	2
10	Сутність і призначення соціальної діяльності фахівця	2
11	Особливості створення моделі соціальної діяльності фахівця	2
12	Комплексна модель професійної та освітньої діяльності фахівця на прикладі керівника	2
13	Освітня програма як модель підготовки фахівця на прикладі підготовки викладача закладу вищої освіти	2
14	Значення мотивації у професійній сфері	2
15	Професіоналізм. Критерії оцінки професіонала. Професійна придатність.	2
Разом:		30

5. Теми самостійної роботи

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Класифікація моделей. Особливості їх застосування. Основні етапи моделювання	4
2.	Характеристика основних підходів до моделювання у наукових дослідженнях	4
3.	Приклади застосування моделювання у професійній діяльності за здобутим фахом	4
4.	Поняття про людську діяльність, її структура, властивості. Роль праці у історичному розвитку людської цивілізації	4
5.	Фази працездатності. Врахування індивідуальних біоритмів при створенні розпорядку дня	4
6.	Характеристика основних етапів професійного розвитку людини. Наставництво як вищий рівень професійного розвитку людини	4
7.	Кращі практики формування професійної компетентності	4
8.	Професіограма. Створення психограми фахівця за здобутим фахом	4
9.	Систематизація основних елементів професійної діяльності фахівця	4
10.	Соціальна компетентність, її компоненти. Емоційний інтелект, його формування та розвиток	4
11.	Визначення соціальних функцій певної професійної діяльності фахівця, професійно і соціально значущих особистісних рис і якостей фахівця	4
12.	Характеристика функціональної моделі керівника	4
13.	Основні підходи до формування освітніх програм на прикладі програм підготовки викладача закладу вищої освіти	4

14.	Створення власної системи мотивації на підприємстві/організації	4
15.	Діагностика професійних і соціальних здібностей людини, рівнів сформованості відповідних професійних умінь	4
Разом		60

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист реферативних досліджень, проєктів;
- самооцінювання.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Становлення фахівця. Основні підходи до моделювання професійної діяльності		
Практичне заняття 1	Характеристика основних процесів моделювання	5
Практичне заняття 2	Характеристика основних підходів до моделювання у наукових дослідженнях	5
Практичне заняття 3	Розроблення моделі фахівця за здобутим фахом	10
Практичне заняття 4	Опис необхідних знань і умінь за здобутим фахом	10
Практичне заняття 5	Створення розпорядку дня із врахуванням біоритмів	10
Практичне заняття 6	Характеристика основних етапів професійного розвитку людини	10
Практичне заняття 7	Опис системи підготовки фахівців будь-якої країни (за вибором здобувача)	10
Практичне заняття 8	Побудова професіограми фахівця за здобутим фахом	10
Захист реферативного дослідження/проєкту		30
Всього за модулем 1		100

Модуль 2. Моделі соціальної та професійної діяльності фахівця		
Практичне заняття 1	Характеристика принципу Парето (приклади)	10
Практичне заняття 2	Опис вимог до психічних якостей педагогічного працівника/керівника для успішного виконання соціальної діяльності.	10
Практичне заняття 3	Опис вимог до професійних якостей педагогічного працівника/керівника для успішного виконання соціальної діяльності.	10
Практичне заняття 4	Розроблення тижневої циклограми керівника підприємства/організації	10
Практичне заняття 5	Підготовка нормативної частини освітньої програми підготовки фахівця за здобутим фахом	10
Практичне заняття 6	Створення системи мотивації на підприємстві/організації (за вибором здобувача)	10
Практичне заняття 7	Підбір діагностичних інструментів для визначення професійної придатності	10
Модульна контрольна робота.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=4854>

- посилання на цифрові освітні ресурси:

1. «Голосіївська ініціатива – 2025». URL : <https://nubip.edu.ua/node/3980>
2. Конституція України [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу:
3. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу:
4. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
5. Закон України «Про фахову передвищу освіту» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу:
6. Закон України «Про повну загальну середню освіту» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу:
7. Закон України «Про професійно-технічну освіту» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу:
8. Закон України «Про позашкільну освіту» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу:
9. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text>
10. Стратегія розвитку освіти в Україні на 2021–2031 роки. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
11. Стратегія національно-патріотичного виховання на 2020–2025 рр. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286/2019#Text>
12. Освіта України в умовах війни та повоєнної відбудови: глобальні тенденції та національні виклики: зб. матеріалів Міжнародної наук.-практ. конф. Київ, 26 травня, 2026 р. Київ, 2026. 613 с. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/rich_text_files/2026.pdf
13. Вибрані матеріали міжнародної програми з формування м'яких навичок СЕЕ навчання / За загальною редакцією О. Елькіна, О. Масалітіної, Я. Фюрста. Харків: Дім реклами, 2019. Спеціально для П'ятої національної (не)конференції для шкільних педагогів EdCamp Ukraine 2019. URL: [https:// nus.org.ua/articles/shho-take-programa-sotsialnoemotsijnogo-ta-etychnogo-navchannya-i-yak-vonapratsyuje/](https://nus.org.ua/articles/shho-take-programa-sotsialnoemotsijnogo-ta-etychnogo-navchannya-i-yak-vonapratsyuje/); <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2019/07/07/CEE-PRINT.pdf>.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Васюк О., Виговська С., Гончарук О. Словник-довідник до вивчення педагогічних дисциплін : навч. посіб. Київ : Компрінт, 2023. 607 с.
2. Виховання особистості в контексті професійної підготовки студентів аграрних вищих навчальних закладів: колективна монографія / кол. авт.; за заг. ред. проф. С. М. Ніколаєнка. К. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2015. 400с.
3. Гоулман Д. Емоційний інтелект; пер. з англ. С-Л. Гумецької. Х.: Віват, 2020, 512 с.

4. Емоційний інтелект лідера / Деніел Гоулман, Ричард Бояціс, Енні Маккі / пер. з англ. Валерія Глінка - 3-тє видання. К.: Наш формат, 2021. – 288 с.
5. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. Київ: Академвидав, 2004. 352 с.
6. Джадан О. І. Використання тестів як форма контролю знань студентів при вивченні гуманітарних дисциплін. *Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах: матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю*, м. Полтава, 22 березня 2018 р. Полтава, 2018. С. 72–75.
7. Заріцький О.В. Аналітичний огляд методологій та інформаційних систем моделювання та оцінки професійної діяльності людини. 2015
8. Зміст і сутність педагогічної діяльності : навч. посіб. /О.Г. Романовський, О.С. Пономарьов, С.М. Пазиніч, З.О. Черваньова, В.В. Гайворонська, Харків: НТУ «ХП», 2007. 228 с.
9. Кучай О., Андрусик П., Гончарук О., Сирожко О. Розумні цифрові технології в освіті: навч. посіб. Київ: «ЦП «Компринт», 2023. 187 с.
10. Лодатко Є.О. Моделювання педагогічних систем і процесів. Слов'янськ: СДПУ, 2010. 148 с.
11. Моделювання професійної підготовки фахівця в умовах євроінтеграційних процесів. Монографія /За ред. С.С. Вітвицької. Житомир: Вид. О.О. Євенок. 2019. 304 с.
12. Ніколаєнко С. М. Керівник закладу освіти (організаційно-педагогічні та правові основи управлінської діяльності) : підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : НУБіП України, 2019. 408 с.
13. Ніколаєнко С. М. Керівник навчального закладу: навч. посіб. Київ, НУБіП України, 2016. 172 с.
14. Педагогіка та психологія вищої школи (Частина І. Педагогіка вищої школи): хрестоматія ; навч. посібн. Уклад. Світлана Володимирівна Виговська; Оксана Вікторівна Васюк. Київ: ЦП «Компринт», 2017. 797 с.
15. Пономарьов О.С. Модель професійної діяльності фахівця. Тексти лекцій. Харків: НТУ «ХП», 2006. 28 с.
16. Пономарьов О.С., Касьянова О.М. Моделювання діяльності фахівця : підручник. Харків: НТУ «ХП»; Видавництво ФОП Тагаєв П.О., 2011. 236 с.
17. Пономарьов О.С., Заветний С.О. Модель соціальної складової професійної діяльності фахівця : навч.-метод. посібник. Харків : НТУ «ХП», 2008. 48 с.
18. Пономарьов О.С., Середа Н.В., Чеботарьов М.К. Моделювання діяльності фахівця : навчально-методичний посібник. Харків: НТУ «ХП», 2015. 58 с.
19. Сабатовська І.С., Кайдалова Л.Г. Моделювання діяльності фахівця : навчальний посібник. Харків: НФаУ, 2014. 180 с.
20. Силадій І. М. Глобалізація системи освіти: механізми демократичної модернізації: монографія. Ужгород: РІК –У. 2020. 376 с.
21. Силадій І., Маринець Н. Професійні компетенції педагога – менеджера в управлінні освітнім процесом. *Науковий вісник Львівської академії. Серія: Педагогічні науки*. 2017. Вип. 1. С. 148–154.
22. СІМ НОТ української освіти: розбудова Національного освітнього технопарку з підвищення якості освіти : науково-методичний посібник/ Сергій Шкарлет, Віра Рогова, Олег Єресько, Євген Баженов. – Тернопіль: Астон, 2023. 92 с.
23. Сопівник Р.В. Психологія маніпулятивних впливів К.: «ЦП Компринт», 2023. 300 с.

24. Сопівник Р. В., Рахманіна А. С., Санченко О. В. Лідерологія: підруч. для студентів ун-в наук про життя з дисципліни «Лідерологія». Київ: «ЦП «Компринт», 2023. 520 с.
25. Сопівник Р. В., Сопівник І. В., Варивода Н. А. Лідерологія: навчальний посібник. К.: «Компринт», 2018. 488 с.
26. Сопівник Р. В., Супрун Д. М., Григоренко Т. В., Сопівник І. В. Social leadership and team building: навч. посіб. Київ, 2023. 336 с.
27. Формування психологічної готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності : монографія / за ред. О.Г. Романовського та О.С. Пономарьова. Харків: Видавець Савчук О.О., НТУ «ХП», 2011. 336 с.
28. Кто. Як наймати найкращих/ Джефф Сمارт, Ренді Стріт / пер. з англ. Марія Хандога. – К. : Лабораторія, 2024. – 208 с.